

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Henrici Valesii Annotationes In Librum Nonum Historiae Ecclesiasticae
Sozomeni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Petri sæpius occurrit in vitis Pontificum Romanorum, pro sepulchro beati Petri. Verum hoc loco μαρτύριον est Basilica in honorem Thyrsi martyris ædificata.

In Caput IV.

Pag. 805 Παρ' αὐτῶν συγγραφεῖς τὰ βασιλεία. Scribendum est procul dubio παρ' αὐτῶν quemadmodum legitur in cap. 25. lib. 8. ex quo hæc pene ad verbum transcripta sunt. In codice Fuketiano scriptum inveni παρ' αὐτῶν male.

καὶ ὑπαρχὸν αὐτῶν. Scribe αὐτῶν. Ex capite 25. lib. 8. Vide Cassiodorum in lib. 10. Historiæ tripartitæ cap. 24. Non dissimulabo tamen, in cap. 25. lib. 8. codicem Fuketii scriptum habere ὑπαρχὸν αὐτῶν, quemadmodum scribitur hoc loco. Verum Epiphanius Scholasticus, qui Historiam tripartitam Latinè vertit, & Nicephorus, αὐτῶν legerunt.

ἔργον εἰς τὰς ἡπείρους. Post hæc verba Nicephorus in cap. 25. lib. 13. quædam adjicit, quæ ex Philostorgio mutuatus est. Habentur enim in excerptis ex lib. 12. Philostorgii cap. 2. Verum profrus alieno loco hæc Nicephorus retulit de Græciæ vastatione & de oppugnatione urbis Athenarum. Ista enim diu ante contigerant, sub exordium Imperii Arcadii, dum Rufinus adhuc superstes esset, à quo evocatus fuerat Alaricus, sicut testatur Zosimus in lib. 5. Quæ vero hic & in cap. 25. lib. 8. à Sozomeno referuntur, gesta sunt paulo ante mortem Arcadii.

ἐπιβλητῶν δὲ ἐκδημοῦν κατὰ τὰ σωτηριόδημα. Hæc non de Alarico, sed de Stilicione intelligenda sunt. Quare necessario addendæ sunt hæc voces, ὁ σελίων, ut legitur in capite 25. lib. 8. Mirum est tamen, Epiphanium Scholasticum in supradicto capite eas voces non legisse. Sic enim vertit: Quia cum discedere voluisset, Honorii litteris est detentus, sicut ipse confessus est.

ἔπ' ὑπερβίον αὐτῶν. Accusatus est Stilicho, quod Eucherium filium suum Orientis Imperatorem creare voluisset, sublatò Juniore Theodosio, ut scribit Sozomenus initio hujus capituli. Idem etiam testatur Zosimus in lib. 5. pag. 808. à Stilicione calumniatoribus divulgatum fuisse.

Pag. 806 ἡ ἰταλίας ὑπαρχὸν. Longinianus hic vocabatur, ut scribit Zosimus in lib. 5. Præfectus autem Prætorio Galliarum Limenius.

In Caput V.

Ἐπιβλήτω ἔχρη. In codice Fuketiano scriptum inveni ἔχρηται, mendose, ut apparet. Vulgata tamen lectio hand penitus sana est. Decet enim verbum λίσσωνται, quod post vocem βουλαίους addendum videtur.

ἀμοι ἢ ἄλλω. In codice Fuketiano ἔλδην scriptum inveni cum accentu circumflexo, & paulo post ἄλλω. Huldin etiam eum vocat Marcellinus Comes in Chronico, ubi scribit Radagaisum, qui cum ducentis millibus armatorum Italiam inundaverat, ab Huldin & Saro Hunnorum Regibus devictum fuisse. Ejusdem meminit Zosimus in lib. 5.

A Cuirrès. Codex Fuketii habet Cuirrès. Quomodo etiam hi populi vocantur à Prisco Rhetore in excerptis Legationum. Sciros quoque vocat Jordanes in Gothicis & in libro de successione Regnorum. Apud Zosimum vero in lib. 4. σκίρος dicuntur.

In Caput VI.

καὶ πρὸς λαρρίαν. Assentior Joanni Lango, qui in Annotationibus ad cap. 35. lib. 13. Nicephori Callisti, scribit legendum sibi videri λαρρίαν. Quam quidem conjecturam placuisse video Ortelio in Thesaurò Geographico. Apud Zosimum tamen in lib. 5. pag. 816. hæc urbs Neveis dicitur, & Præfectus urbis Romæ vocatur Pompejanus.

εἰς αὐτῶν ἐξίτους. Scribe meo periculo εἰς ἄστυ. Henricus Savilius in suo codice, qui penes me est, vocem αὐτῶν lineola subnotarat. Sed veram scripturam non viderat.

In Caput VIII.

τὰ πάτρια τῆς ευσεβήτης φυλαξίης. Langus & Musculus μνία patria interpretantur. Ego titulus patrios malim vertere. Sic enim Græci vocari solent ceremonias majorum in colendis Diis. Ita Zosimus loquitur passim in libro 5. pag. 816. & 817.

ὁ διάταγμα κλάσι. Edictum vertit Christophorus & Musculus. Ego præceptum malim vertere. Solebant olim Imperatores Romanis quoties Magistratum vel Provinciam alicui mandarent, ei Codicillos dare. Litteras vocat Ammianus Marcellinus in libr. 28. Libanius vero γραμματεῖα, ut notavi ad dictum Marcellini librum. Ita ergo quotes alicui Magistratum adimere vellent, id per litteras faciebant. Sic Valentinianus Junior cum Arbogasten Magistrum militum exautorare vellet, ipsi litteras tradidit γραμματεῖα τῆς ἀρχῆς τοῦ βασιλέως, ut scribit Zosimus in lib. 4.

Συλλήθωντων ἐπὶ τῆς πόλεως. Nicephorus in cap. 35. lib. 13. ἐπὶ τῆς πόλεως habet, corrupte procul dubio. Langus quidem vertit ad urbem Ravennam. Zosimus tamen in libro sexto Ariminum dicit, cui potius credo.

ἕκαστον ἔχρη πλὴν τιμῶν. Scribe αὐτῶν ἕκαστον ἔχρη &c. ut legitur apud Nicephorum in cap. 35. lib. 13.

ἐν αὐτῶν ἀσφαλίς. Delendæ sunt duæ voces ἐν αὐτῶν, utpote superflus.

In Caput IX.

Παρὰ σιγασαίου ἢ ἑποκόπου. Hujus Episcopi meminit Olympiodorus in excerptis Historiarum, ubi filios Ataulphi Regis Gothorum, è sinu Sigefarii Episcopi abreptos atque occisos esse scribit.

μὲν ἢ ἰδίαν ἑπανάστασιν. Mallet scribere ἐπανάστασιν, quomodo etiam Savilius ad latus sui codicis emendarat.

In Caput XI.

Pag. 813. ἐπιβοιωτιαν. In codice Fuketiano scriptum inveni βοιωτιαν, quod propius accedit ad veram scripturam. Scribendum enim est βοιωτιαν, ex Olympiodoro: ex quo hæc pene ad verbum desumpsit Sozomenus, ut ex utriusque scriptoris verbis inter se collatis perspicui potest. Sed & Zosimus ea, quæ de Constantino Tyranno habet in libro 6. & quæ de Alarico & Stilicone scribit in lib. 5. cuncta ferè ex Olympiodoro mutuatus est. Quem quidem etiam nominat in lib. 5. pag. 803. ubi agit de Ravennæ urbis origine. Unde obiter colligitur, Zosimum non Honorii temporibus, ut quidam existimant, sed diu post ejus obitum historiam suam scripsisse. Nam Olympiodorus quem citat, post Honorii mortem, usque ad Valentiniani Placidi imperium historiam perduxit, ut testatur Photius.

In Caput XII.

Pag. 814 Φρουραν κατ' ἑσθίας. Scribendum procul dubio est Φρουραν, ut legitur apud Nicephorum.

εἰς λιβερῶνα πόλιν. Ortelius in Thesauro Geographico putat esse Libarna Liguriæ oppidum, cujus meminit Plinius ac Ptolemæus. Ego vero Veronam potius intelligi crediderim, quæ est Venetiæ civitas. Nam Libarna oppidum est ignobile, nec ab ullis, quod sciam Historicis celebratum, aut inter civitates recensitum. Verona autem civitas est admodum opportuna ad bellum gerendum: quam Constantinus cum in Italiam ex Gallia proficisceretur, bellum Maxentio illaturus, occupavit. Nec obstat quod Liguriæ urbs dicitur à Sozomeno. Solent enim Græci cum de rebus Occidentalis imperii loquuntur, parum accuratè provincias distinguere.

μαθῶν ἢ ἀλοβικυβάνου. Olympiodorus Allobicum vocat, & Honorii jussu interfectum esse scribit, eo quod Eusebium Præpositum imperialis cubiculi occidisset. Apud Zosimum in lib. 5. Allobichus etiam dicitur. Fuerat hic primum Comes domesticorum Equitum. Postea verò occisus Turpilione ac Vigilantio, Magister Equitum factus est, ut scribit Zosimus pag. 822. Sed verba Zosimi mendosa sunt, quæ hic obiter corrigemus. καὶ μὲν βυγελάντιον, ἀλδοβίχον ὑπαρχόν κατ' ἑσθίας. Scribe meo periculo ὑπαρχόν. Quod miror ab Interprete animadvertum non fuisse.

In Caput XIII.

τὸν αὐτὸν ἀκρίον. Frigeridus Maximum unum ex clientibus Gerontii fuisse dicit. Olympiodorus verò Gerontii filium vocat, & inter Domesticos militasse dicit; μάξιμον ἢ ἰαυτὸν παῖδα, εἰς τὴν ἡ δομεστικῶν τὰς ἐν τελευτῇ. Nisi forte Olympiodorus παῖδα posuit pro famulo. Certe Prosper in Chronico scribit Maximo tyranno vitam concessam fuisse ob utilitatem ipsius.

Pag. 815. ἰδοχίμων μὲν ἢ ἀντίστρατιῶν. Christophorus & Savilius nescio quos codices secuti, ἰδοχίχον emendarunt. Ego verò ex codice Fuketiano

ἰδοχίχον restitui. Certe Zosimus in libro sexto ἰδοχίχον vocat hunc Magistrum militum Constantini Tyranni, & natione Francum fuisse testatur. A Frigerido quoque Edobeccus dicitur. Sed verba ipsa Frigeridi operæ pretium fuerit hic apponere, sicut à Gregorio Turonense relata sunt. *Qui ubi in unum venere, interjectis diebus plurimis, nullo ab Italia metu, Constantinus gula ac ventri deditus, redire ad Hispaniæ filium monet. Qui præmissis agminibus, dum cum Patre resideret, ab Hispania nuntii commant, à Gerontio Maximum, unum ex clientibus suis, imperio præditum, atque in se comitatu gentium barbararum accinsum parari. Quo exterritus, Edobeccus ad Germanas gentes præmissus, Constantius, & Præfatus jam Decimus Rusticus ex Officiorum Magistro, petunt Gallias, cum Francus & Alamanus, omnique militum manu ad Constantinum jamjamque redituri.*

νονιχίας ἢ ἀπὸ γαμετῆς. Apud Nicephorum in libr. 14. cap. 6. scriptum est νονιχίας. Sed non dubito quin scribendum sit νονιχίας. Est enim nomen proprium mulieris Nunechia.

In Caput XIV.

τῆς ἑλφίλας παρὰ τῆς. Hunc locum pessimè vertit Musculus. Suffridus autem Petrus ita interpretatus est: *Constantius autem caput quidem accipi iussit, ac gratias Ecdicio agi respublika nomine, qui Ulphila officio functus esset.* Sensum tamen minime est assecutus. Est sane elegans jocus ille Constantii adversus Ecdicium. Nam cum Ecdicius Maximam mercedem se accepturum speraret ob caput Edobechi, Constantius præter illius expectationem respondit, respublika gratias egere Ulphilæ ob factum Ecdicii. Si enim Ulphila non fuisset copias Edobechi, nunquam ei caput amputasset Ecdicius. Verba itaque transposita sunt in Græco, & restituenda quemadmodum dixi. Nicephorus vero cum hunc locum non intelligeret, vocem ἑλφίλα expunxit.

In Caput XV.

Μαθῶν κωνσταντίνου ἀναρτοῦς ἰδοχίχον. Scribendum est ἀναρτοῦς.

ἰδοχίχον τε καὶ μάξιμον. Scribendum est ἰδοχίχον. Hic est Jovinus, qui cum Sebastiano fratre tyrannidem in Gallias arripuit, Honorio IX. & Theodosio IV. Consulibus, ut ex Frigerido colligitur. Scribit enim Frigeridus, dum Constantinus Tyrannus ab Honorii ducibus obsideretur Arelate, nuntium ex Galliis allatum fuisse, Jovinum sumplisse ornatum regios. Sequenti vero anno, quo Honorius IX. & Theodosius V. Consules fuere, Jovinum cum fratre in Galliis occisum esse scribit Marcellinus. Prosper vero & Idatius id referunt anno insequente, Lucio solo Cos. Maximo autem vitam concessam scribit Prosper, eo quod modestia ac vilitas hominis, invidiam affectati imperii non merebatur. Diu tamen postea idem Maximus in tricennialibus Honorii interfectus est, ut scribit Marcellinus in Chronico, Honorio XIII. & Theo-

& Theodosio X. Consulibus. *Maximus tyrannus & Jovinus ferro vincti, adducti de Hispaniis atque interfecti sunt.* Ubi ignotum est quisnam sit Jovinus iste. Non enim potest esse Jovinus is, qui cum Sebaliano purpuram sumpsit in Galliis. Jamdudum enim interfectus fuerat, teste Marcellino & Prospero.

καὶ σάρ. Sarus genere Gotthus, prius quidem ab Honorii partibus steterat, & adversus Alarichum Gothorum Regem strenue pugnabat: deinde contra Constantinum tyrannum missus in Gallias, Nebogastum Magistrum militum Constantini prælio superarat. Postea vero infensus Honorio ob cædem Belleridi domestici sui minimè vindicatum, Honorii partes reliquerat, & ad Jovinum tyrannidem in Galliis gerentem se contulerat. Qua re cognita, Athaulphus cum decem millibus armatorum ei occurrit, cum Sarus viginti tantum milites circa se haberet. Nihilominus Sarus fortiter pugnans, faccis in eum conjectis agrè capi potuit, ac paulo post necatus est, ut scribit Olympiodorus in excerptis apud Photium. Ubi obiter notandus est error interpretis, qui sic vertit, *scntis adhibitis, vivum agrè capere potuerunt.*

In Caput XVI.

καθὰ Ζαχαρία. Assentior Nicephoro ac Savilio, qui ultimam vocem delet. Nicephorus in eo vico natum esse Zachariam scribit.

Α καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ. Assentior Henrico Savilio, qui ad latus sui codicis emendavit καὶ ἐστὶ τῆ ἀδελφῆ σφάρα. Interpretes post vocem ἀδελφῆ subdistingtionem adhibent. Mihi tamen durior videtur hæc locutio τῆ ἀδελφῆ ἰτλησε. Quare locum hunc ita restituendum puto. ὃν ὁ βασιλεὺς χειραίρων τῶ ἀδελφῶ, σφάρα καὶ ἀλυργίδι ἰτλησε.

τὰ δὲ ἄρως ἐν τῆ ἀρκομένε. Hæc & sequentia transcripta sunt ex capite 6. hujus libri.

In Caput XVII.

Ὀμόδαλ. πρὸ ἀγροῦ. Musculus conservum a- Pag. 818. gricolæ interpretatur. Suffridus autem Petrus conservum agri reddidit. Nicephorus vero pro his Sozomeni verbis, ἀγροῦ πρὸ substituit, id est agricolam. Ad quem locum Joannes Langus B verba Sozomeni adducens, exponit servum glebæ. Certe in lege unica codice de Colonis Thracensibus, dicuntur servi terræ cui nati sunt, licet conditione ingenui habeantur. Itaque horum status medius erat inter ingenuos & servos; ut testatur lex secunda, Codice in quibus causis Coloni. Horum alii erant originarii; alii inquilini, ut docet lex prima Cod. Theod. de Colonis. Originarii aliter etiam adscripti dicuntur, eo quod censibus adscripti essent unâ cum agris, quos colabant. Possessores autem eorum nunc Domini, nunc patroni vocantur in codice.

πρὸ ἐν βί. Σπερθεῖν. In codice Fuketiano scriptum est βι. Σπερθεῖν.

FINIS ANNOTATIONUM IN HISTORIAM
Ecclesiasticam Sozomeni.

